

MOCIÓ QUE PRESENTA EL GRUP MUNICIPAL DE CIUTADANS PER L'ESTUDI I CREACIÓ DE REFUGIS CLIMÀTICS A LA GARRIGA

Les ciutats i pobles de tot el món s'enfronten a reptes mediambientals i riscos relacionats amb el canvi climàtic com ara: la contaminació de l'aire, l'estrès tèrmic i les precipitacions extremes entre d'altres. A més, l'exposició i la vulnerabilitat a aquestes càrregues ambientals i els riscos climàtics es distribueixen generalment de manera desigual entre barris i grups de població socioeconòmica.

La noció de justícia mediambiental urbana s'expandeix per tant, més enllà de l'accessibilitat als recursos ambientals i comunitaris, per incloure l'experiència local del canvi climàtic i com les comunitats vulnerables s'adapten als seus impactes.

En efecte, cada vegada són més freqüents les onades de calor que patim, sobretot a les ciutats de tota mena, a on, a més, coincideixen diversos factors que les agreugen com l'asfalt dels carrers, la densitat de trànsit, els sistemes de climatització, l'escassetat d'espais verds i la pròpia activitat quotidiana, que es combinen, resultant un fenomen urbà conegut com a illa de calor.

Davant de tot això volem dotar a la Garriga de refugis climàtics. Hem de començar a pensar, doncs, en la transformació del nostre municipi adaptant-lo també a la realitat del canvi climàtic, als seus efectes i riscos als espais urbans d'ús públic, espais on socialitzem grans i petits.

Volem posar l'èmfasi -sense menystenir altres grups d'edat- en els nostres nens i nenes i en aquells espais on desenvolupen les seves activitats lúdiques i recreatives, especialment a l'època en què gaudeixen de més vacances i que coincideix amb l'estiu, justament on més incidència solar tenim al nostre municipi. Portem anys des de Cs denunciant i lamentant que els parcs infantils garriguencs, en la seva majoria, tenen una mancança d'ombreig important cosa que provoca la seva infrautilització a l'estiu.

Abundant en aquest aspecte, el nostre grup ha analitzat el grau d'ombra que reben -ja sigui de manera natural per l'arbrat o per estructures artificials- 20 parcs de lleure de la Garriga. El resultat que ens ha donat és que 9 tenen un grau d'insolació alt, 5 mitjà i 6 baix. És a dir el 45% alt, 25 % mitjà i un 30 % baix. Que els parcs de lleure rebin dosis altes d'insolació hem arribat a la conclusió que es motivat per com està ubicat l'arbrat (en cas de haver-hi) i de l'edat dels arbres. Cal, al nostre parer, un replanteig.

Recentment, durant la Cimera del Clima de Glasgow (COP26), les Nacions Unides van presentar un manual de refrigeració sostenible i equitativa per a ciutats, en el qual, mitjançant estudis de casos i exemples de suport, es

defineixen diferents estratègies per ajudar a dissenyar l'enfocament que millor s'adapti al context de cada ciutat i amb l'objectiu de reduir les emissions i augmentar la resiliència climàtica de les zones urbanes. La integració a la trama urbana de vegetació com a elements d'ombreig és sens dubte la solució més efectiva per evitar la radiació solar i la més amable per garantir passejos de vianants saludables i sense riscos d'insolació o alta exposició solar.

Al mateix temps coneixem els beneficis que els arbres aporten al conjunt de la societat, destacant la disminució de la contaminació atmosfèrica, la mitigació de la temperatura ambiental i l'increment de la humitat relativa, la reducció del soroll, la conservació de la biodiversitat i connectivitat dels hàbitats, així com també altres aspectes com la millora paisatgística o l'increment de l'activitat social i la cohesió comunitària. Són una eina essencial per mitigar l'illa de calor.

No fa gaire hem conegut un estudi publicat a la revista Environment Science and Policy per investigadors de l'Institut de Ciències i Tecnologies Ambientals (ICTA-UAB). El treball ha quantificat per primera vegada els serveis ecosistèmics prestats per cadascun dels arbres de carrer de la ciutat de Barcelona. En el 2015, els 200.000 arbres dels carrers i places de Barcelona van evitar que 53.000 metres cúbics d'aigua de pluja acabaren directament a les clavegueres. Aquests arbres també transpiraren 850.000 metres cúbics d'aigua, de manera que mitigaren la temperatura del seu entorn, junt amb el positiu efecte de l'ombra que generen.

Això si ho extrapoléssim de manera ràpida a la Garriga amb totes les reserves que s'han de tenir en compte perquè no tenim ni el mateix nombre d'espècies, ni l'orografia de Barcelona ni altres variables que determinen resultats; amb les dades dels 2900 arbres que comptabilitzem a la trama urbana equivaldria a 768 m³, 768.000 litres d'aigua que no van a parar al clavegueram i una transpiració de 12.325 m³, 12.325.000 litres.

En el que respecta al municipi de la Garriga, les dades presentades al Pla Estratègic de l'Arbrat Viari demostren que som una població compromesa amb l'establiment de l'arbre com a element fonamental entre els espais verds i la ciutadania tot i les dificultats que presenten la gran majoria dels nostres carrers per tenir-ne.

En conseqüència apostem pel bosc urbà. El bosc urbà és un nou paradigma on àrees del nostre espai urbà i periurbà es converteixen en infiltracions verdes en l'hàbitat, sigui en àrees desproveïdes d'arbrat o àrees ja destinades a l'esbarjo que en la seva remodelació adopten aquesta nova forma reforçant el nombre d'arbres incorporats en aquest espai.

En definitiva, es tracta d'una solució que es basa a la natura, perquè aquesta mateixa enriqueixi i naturalitzi el tan artificial paisatge urbà de la Garriga.

Amb la intenció de continuar fomentant una consciència compromesa amb el medi ambient, proposem la creació d'un programa que suposi la plantació d'un arbre per cada nou naixement que hi hagi a la Garriga.

Tenint en compte que segons les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'any 2021 van néixer a la Garriga 111 nens i nenes. Estaríem parlant d'una quantitat considerable d'arbres que ens permetria crear en poc temps, aquestes masses boscoses urbanes.

L'espècie dels arbres a plantar es deixaria a criteri dels tècnics municipals, entenent que depenent de la zona de plantació i les característiques d'aquestes no seria sempre la mateixa tipologia d'arbrat, complint sempre amb el requisit de que fossin espècies autòctones i amb un baix nivell al·lèrgic.

Però per altra banda, no podem deixar el tema dels refugis climàtics solament en mans de fomentar l'arbrat i les zones d'ombres naturals a la Garriga.

Hem de posar cada vegada més els equipaments públics a disposició de la ciutadania. Hem de crear, doncs, una xarxa de refugis climàtics que conjuguin espais naturals ombrejats amb equipaments públics refrigerats, a on sobretot, aquelles persones més vulnerables a la calor puguin escapar d'ella a les hores de major intensitat. Un espai climatitzat a 26 ° C creiem és suficient per complir l'objectiu.

També fora bo una bona utilització dels recursos hídrics amb més fonts o estudiar la viabilitat de nebulitzadors d'aigua en diversos llocs de la Garriga com part de tot el sistema de refugis climàtics.

Diferents ciutats i viles del nostre voltant ja ho han dut a la pràctica en aquesta recent onada de calor.

No és una tasca que siguem a temps, ho sabem, de fer aquest any però creiem que és necessari treballar des de ja, perquè cara l'any vinent tinguem la possibilitat de tenir els primers refugis climàtics ben assenyalats i ben informats al nostre poble perquè, com dèiem a l'inici, les onades de calor són ja cada vegada més freqüents i més llargues.

Per tot això, el grup municipal de Ciutadans la Garriga proposa al Ple l'adopció dels següents acords:

PRIMER. Dintre de comissió política que s'estimi més adient començar a treballar per la creació de refugis climàtics a la Garriga.

SEGON. La plantació en forma de massa boscosa del número d'arbres equivalent a la quantitat d'infants nascuts a la Garriga a partir del 2022. Els tècnics municipals determinaran dins de l'àmbit urbà i periurbà, on podrien establir-se aquestes àrees amb preferència pels parcs infantils i les escoles

TERCER. Estudiar els mitjans més adients perquè de manera telemàtica i individualitzada, i si fos possible que cada nen i nena pugui comprovar on ha estat plantat l'arbre que el representa.

QUART. Analitzar quins equipaments municipals poden servir com a refugi climàtic i dinamitzar-los en tant que fos necessari pel gaudi dels usuaris.

CINQUÈ. Treballar en la viabilitat d'una millor utilització dels recursos hídrics com a part també dels refugis climàtics.

SISÈ. Establir els mitjans comunicatius necessaris per fer arribar a la ciutadania l'existència dels refugis climàtics i la seva ubicació.

Ángel Guillén Deu

Portaveu del Grup Municipal de Cs la Garriga